

12.12.2022

Valtionhallinnon kehittämisosasto
Neuvotteleva virkamies
Kaisa-Juulia Raita

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain hyvityksen enimmäismäärän tarkistamisesta

Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) 44 §:ssä säädetään hyvityksestä, joka työnantaja määrättävä maksamaan irtisanotulle, lomautetulle tai osa-aikaistetulle virkamiehelle, jos työnantaja on irtisanonut, lomauttanut tai osa-aikaistanut virkamiehen jättäen tahallisesti tai huolimattomuudesta noudattamatta, mitä lain 21–27 §:ssä säädetään yhteistoimintaneuvotteluista. Hyvityksen määräksi on 44 §:ssä säädetty 34 140 euroa. Lain 44 §:n mukaan lain 43 §:ssä säädetyn hyvityksen enimmäismäärää tarkistetaan rahan arvon muutosta vastaavasti kolmivuotiskausittain valtioneuvoston asetuksella.

Hyvityksen enimmäismäärä on tarkistettu edellisen kerran valtioneuvoston asetuksella 1047/2019. Asetus tuli voimaan 1.1.2020. Asetuksen 1 §:n mukaan hyvityksen enimmäismäärä on rahan arvon muutosta vastaavasti 35 590 euroa. Tarkistus tehtiin seuraten kumotun yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain (334/2007) perusteella annettua työ- ja elinkeinoministeriön antamassa asetuksessa laskettua hyvityksen määrää.

Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain perusteluissa todetaan, että hyvityksen määrä valtiolla on yhdenmukainen yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain sekä työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain kanssa. Uusi yritys- ja yhteisöjä koskeva yhteistoimintalaki (1333/2021) tuli voimaan 1.1.2022. Uuden yhteistoimintalain 44 §:ssä säädettiin hyvityksen määräksi 35 000 euroa ja 45 §:ssä rahamäärä tarkastettavaksi kolmen vuoden välein valtioneuvoston asetuksella. Näin ollen julkisia ja yksityisiä toimijoita koskeva hyvitys ei voi enää olla euromäärältään täysin yhdenmukainen.

Tarkistuksen laskenta on edellä esitetystä syystä tehty aiemmasta poiketen valtiovarainministeriössä. Laskentaperusteena on tarkoituksenmukaista käyttää aiemman, työ- ja elinkeinoministeriössä tehdyn laskennan mukaisesti, kuluttajahintaindeksiä (2005=100). Kuluttajahintaindeksin pisteluku oli vuoden 2019 huhtikuussa 123,51 ja vuoden 2022 lokakuussa 138,45. Näin ollen hyvityksen tarkistetuksi arvoksi saadaan $(138,45/123,51) * 35\ 590 = 39\ 895,03$ euroa.

Hyvityksen rahanarvon muutosta vastaavaksi euromääräksi ehdotetaan pyöristämiskäytännön mukaisesti 39 895 euroa. Euromäärä olisi yhdenmukainen lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella säädetyn hyvityksen kanssa sen jälkeen, kun se on vastaavasti tarkistettu.

Asetusehdotuksen taloudelliset vaikutukset arvioidaan hyvin vähäisiksi. Hyvitys voidaan tuomita maksettavaksi vain, jos työnantaja on irtisanonut, lomauttanut tai osa-aikaistanut virkamiehen jättäen tahallisesti tai huolimattomuudesta noudattamatta, mitä lain 21–27 §:ssä säädetään yhteistoimintaneuvotteluista. Valtion virastoissa käydään vain joitakin 5 luvun mukaisia yhteistoimintaneuvotteluita vuodessa, ja tavoitteena on hoitaa neuvotteluprosessit virheettömästi. Valtiovarainministeriön käytettävissä olevien tietojen mukaan hyvitystä on

tuomittu viime vuosina maksettavaksi vain yhdessä tapauksessa (KKO:2020:7) eikä hyvitystä tuolloinkaan tuomittu täysimääräisenä.

Asetus esitetään tulevaksi voimaan 1.1.2023. Asetuksella kumotaan aiempi asiasta annettu valtioneuvoston asetus.